

Boekverslag De wetten (Connie Palmen)

Karliën Coene

© havovwo.nl (april 2002)

Primaire gegevens van het boek:

Titel:	De Wetten
Schrijfster:	Connie Palmen
Uitgeverij:	Prometheus
Jaar van Uitgave:	1991
Aantal blz.:	193
Leestijd:	ca 2,5 uur

Verantwoording van de keuze

Deze keer heb ik mijn boekkeuze een beetje van het toeval laten afhangen. Ik wist alleen dat ik, na twee boeken van mannelijke schrijvers, wel weer een boek van een vrouwelijke schrijfster wilde lezen. Ik ben naar de schoolbibliotheek gegaan en ben een beetje in de rekken gaan neuzen en toen stuitte ik op "De Wetten" van Connie Palmen. Ik had al vaak over dit boek gehoord en was er wel benieuwd naar. De tekst op de achterkant gaf voor mij de doorslag.

Verwachtingen vooraf

Door de tekst op de achterkant had ik wel hoge verwachtingen van het boek. Ik vond het al meteen een erg speciaal en origineel idee om de gevoelsgeschiedenis van de vrouwelijke hoofdpersoon te koppelen aan zeven totaal verschillende soorten mannen; dit zijn namelijk de astroloog, de epilepticus, de filosoof, de priester, de fysicus, de kunstenaar en de psychiater. Ik was erg benieuwd naar hoe de schrijfster dit gegeven zou uitwerken.

Eerste reactie achteraf

De opbouw van het verhaal vond ik echt heel goed en origineel. Ook al gaat het telkens weer over een totaal andere man, toch ervaar je als lezer een duidelijke samenhang tussen de hoofdstukken. Je maakt als het ware de "Bildung" van de vrouwelijke hoofdpersoon stap voor stap, man na man, mee. Zo ervaar je ook zelf een gedachteproces naargelang het verhaal vordert. Doordat je, net als de hoofdpersoon Marie Deniet, geconfronteerd wordt met verschillende filosofieën en levensvisies, ga je daar ook zelf over nadenken. Ik vond dit erg knap gedaan van de schrijfster en heb het lezen van "de Wetten" dan ook als een plezier ervaren. Ik kon me soms best wel identificeren met de kennisgierige Marie die zich niet begrepen voelt door haar omgeving, maar ook niet door zichzelf. Ook in het laatste hoofdstuk van het boek kon ik de gedachtekronkels van Marie wel begrijpen. In dit hoofdstuk doet ze namelijk bij een psychiater haar relaas over haar zoektocht naar de "ware wetten". Ze trekt hierbij een paar conclusies die mij erg waar lijken, bijvoorbeeld dat je als mens in je eentje niet veel bent; het zijn juist andere mensen die je tot een echt mens maken. In sommige andere denkwijzen van Marie kon ik me dan weer niet vinden. De schrijfster laat haar bijvoorbeeld denken dat de "ware wetten" door mannen gemaakt zijn en dat dus eigenlijk de mannen altijd de dienst uit zullen maken. Hieruit blijkt wel hoe de schrijfster zelf tegenover mannen staat. Ik denk persoonlijk dat "ware wetten" die voor iedereen op deze aardbol gelden, niet bestaan. En als ze al zouden bestaan, dan waren ze toch zeker niet alleen door mannen verzonnen.

"De Wetten" heeft mij dus, zoals je merkt, zelf aan het filosoferen gezet. Ik denk dat dit ook de bedoeling van de schrijfster is geweest en daarom vind ik het een erg geslaagd boek.

Boekverslag De wetten (Connie Palmen)

Karliën Coene

© havovwo.nl (april 2002)

Korte samenvatting van de inhoud

In zeven jaar tijd ontmoet de filosofiestudente Marie Deniet zeven verschillende mannen. Ze hoopt bij hen “de wetten” te ontdekken waarop het leven gebaseerd is, zodat ze zelf kan leren hoe te leven.

Als eerste ontmoet zij de astroloog Miel van Eysden. Hij vertelt haar dat alles over het leven in de sterren geschreven staat: het hele leven is al van tevoren bepaald. Marie wil maar al te graag weten hoe de sterren haar omschrijven, omdat ze haar eigen karakter niet kan bepalen. De astroloog berekent met behulp van een hoop moeilijke termen dat er twee bepalende factoren in Marie’s leven zijn: haar niet te stuiten kennisdrift (hartstocht van de geest) en het schrijverschap. Deze twee elementen spelen in de hele roman een grote rol.

De volgende op haar pad is de epilepticus, Daniel Daalmeyer. Ze ontmoeten elkaar bij een samenwerkingsproject van literatuurwetenschappers en filosofen. Daniels visie op de invloed van ziekten op iemands persoonlijkheid maakt grote indruk op Marie. Omdat ze zelf een huidaandoening heeft, herkent ze zich in Daniels beschrijvingen.

Als Marie colleges gaat volgen van de filosoof Guido de Waeterlinck, raakt ze helemaal in zijn ban. Hij legt verbanden tussen allerlei filosofen waardoor Marie weer een nieuwe kijk op de werkelijkheid krijgt. Marie laat haar scriptie door hem beoordelen en hij verwijst haar door naar de volgende man op haar weg.

Deze man is de priester, Clemens Brandt genaamd. Hij is een ex-geestelijke en een uitmuntend filosoof, maar ook de lelijkste man die Marie ooit heeft gezien. Clemens laat haar kennismaken met de filosoof Derrida en ze filosoferen samen over de vraag wat een gewone en wat een literaire tekst is. Maar Clemens’ aandacht voor haar blijft niet beperkt tot het gebied van de filosofie. Hij wordt verliefd op haar en uit medelijden liefkoost Marie hem. Later kijkt ze hier vol walging op terug.

Na het overlijden van de astroloog Miel van Eysden leert ze op zijn begrafenis de getrouwde fysicus Hugo Morland kennen. Ze voelen zich lichamelijk erg tot elkaar aangetrokken en belanden samen in bed. Voor het eerst in haar leven speelt de lichamelijke liefde een rol; Hugo is Marie’s leermeester op het gebied van sex. Na drie dagen van passie gaat Hugo weer terug naar zijn vrouw in Parijs. Marie heeft in hun korte tijd samen een hoop geleerd: naast het plezier van de lichamelijke liefde heeft ze ook de betrekkelijkheid van de natuurwetten leren te beseffen door Hugo’s uitleg. Dit besef biedt haar weer een andere kijk op het leven.

Een documentaire over de een na laatste man in het boek, de kunstenaar Lucas Asbeek, zorgt ervoor dat Marie net voor haar doctoraalexamen weer een nieuwe visie op de wereld krijgt. Toevallig ontmoet ze Lucas in de universiteit als ze haar examen heeft gehaald. Ze spreken af en beginnen een relatie. Marie beschouwt Lucas als haar ware liefde. Als ze hoort dat Lucas heeft besloten zijn kunstenaarscarrière te beëindigen, vindt ze dit verschrikkelijk. Lucas is namelijk bang voor het oordeel van andere mensen over zijn werk. Marie vindt juist dat kunst iets is wat je met anderen moet delen. Uiteindelijk loopt hun relatie op de klippen.

Nu kan Marie eindelijk haar gevoelens van zich af gaan schrijven. Hierbij komt de zevende en laatste man in beeld: de psychiater. Maria schrijft hem vier brieven waarin ze vertelt over haar zoektocht naar de wetten. Uit deze lange monologen blijkt dat ze al van jongs af aan geboeid is geweest door filosofie en de daarbij horende wetten. Uiteindelijk komt ze tot het besef dat al haar gezoek naar de juiste filosofie tot juist het tegenovergestelde heeft geleid; ze realiseert zich dat ze nooit een eigen filosofie zal hebben en dat haar bestaan zinloos is zonder het bestaan van anderen. Met de ontdekking van deze paradoxale wetten bestempelt ze haar eigen noodlot.